

Zakon o Hrvatskom kvalifikacijskom okviru

pročišćeni tekst zakona

NN 22/13, 41/16, 64/18

Glava I. OPĆE ODREDBE

Predmet normiranja

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom uspostavlja Hrvatski kvalifikacijski okvir (u daljnjem tekstu: HKO) i uređuje njegova primjena.

(2) Zakonom se utvrđuje povezivanje HKO-a s Europskim kvalifikacijskim okvirom (u daljnjem tekstu: EQF) i Kvalifikacijskim okvirom Europskog prostora visokog obrazovanja (u daljnjem tekstu: QF-EHEA) i posredno s nacionalnim kvalifikacijskim sustavima drugih zemalja.

(3) Pojmovi koji se u ovom Zakonu upotrebljavaju u muškome rodu odnose se na pripadnike obaju spolova.

Osnovni pojmovi

Članak 2. (NN 64/18)

U ovom se Zakonu koriste pojmovi sa sljedećim značenjem:

Hrvatski kvalifikacijski okvir (engl. *Croatian Qualifications Framework, CROQF*) instrument je uređenja sustava kvalifikacija u Republici Hrvatskoj koji osigurava jasnoću, pristupanje stjecanju, utemeljeno stjecanje, prohodnost i kvalitetu kvalifikacija, kao i povezivanje razina kvalifikacija u Republici Hrvatskoj s razinama kvalifikacija EQF-a i QF-EHEA te posredno s razinama kvalifikacija kvalifikacijskih okvira u drugim zemljama.

Europski kvalifikacijski okvir za cjeloživotno učenje (engl. *European Qualifications Framework for Lifelong Learning, EQF*) instrument je uspostave razina kvalifikacija radi prepoznavanja i razumijevanja kvalifikacija između nacionalnih kvalifikacijskih okvira.

Kvalifikacijski okvir Europskog prostora visokog obrazovanja (engl. *Qualifications Framework for the European Higher Education Area, QF-EHEA*) instrument je uspostave razina kvalifikacija u sustavu visokog obrazovanja radi prepoznavanja i razumijevanja kvalifikacija između nacionalnih kvalifikacijskih okvira Europskog prostora visokog obrazovanja.

Kvalifikacija (engl. *Qualification*) je naziv za objedinjene skupove ishoda učenja određenih razina, obujma, profila, vrste i kvalitete. Dokazuje se svjedodžbom, diplomom ili drugom javnom ispravom koju izdaje ovlaštena pravna osoba.

Vrsta kvalifikacije (engl. *Types of Qualifications*) je karakteristika prema kojoj se kvalifikacije razlikuju i dijele na kvalifikacije koje se stječu završetkom osnovnoškolskih, strukovnih, umjetničkih ili

gimnazijskih srednjoškolskih programa te kvalifikacije koje se stječu završetkom stručnih ili sveučilišnih studija.

Cjelovita kvalifikacija (engl. *Full Qualification*) je kvalifikacija koja samostalno udovoljava uvjetima za pristupanje odgovarajućem tržištu rada i/ili nastavku obrazovanja.

Djelomična kvalifikacija (engl. *Partial Qualification*) je kvalifikacija koja samostalno ne udovoljava uvjetima za pristupanje tržištu rada i/ili nastavku obrazovanja, nego isključivo uz odgovarajuću cjelovitu kvalifikaciju, odnosno uz jednu ili više drugih odgovarajućih djelomičnih kvalifikacija, u skladu sa standardom cjelovite kvalifikacije.

Kompetencije (engl. *Competences*) su znanja i vještine te pripadajuća samostalnost i odgovornost.

Ishodi učenja (engl. *Learning Outcomes*) su kompetencije koje je osoba stekla učenjem i dokazala nakon postupka učenja.

Skup ishoda učenja (engl. *Unit of Learning Outcomes*) je najmanji cjelovit skup povezanih ishoda učenja iste razine, obujma i profila.

Ključne kompetencije za cjeloživotno učenje (engl. *Key Competences for Lifelong Learning*) su kompetencije odgovarajuće razine koje su nužne pojedincu za uključenost u život zajednice. Osnova su za stjecanje kompetencija tijekom života za sve osobne, društvene i profesionalne potrebe, a obuhvaćaju komunikaciju na materinskom jeziku, komunikaciju na stranim jezicima, matematičku kompetenciju i osnovne kompetencije u prirodoslovlju i tehnologiji, digitalnu kompetenciju, kompetenciju učiti kako učiti, socijalnu i građansku kompetenciju, inicijativnost i poduzetnost te kulturnu svijest i izražavanje.

Standard kvalifikacije (engl. *Qualification Standard*) je sadržaj i struktura određene kvalifikacije. Uključuje sve podatke koji su potrebni za određivanje razine, obujma i profila kvalifikacije te podatke koji su potrebni za osiguravanje i unapređenje kvalitete standarda kvalifikacije.

Standard zanimanja (engl. *Occupational Standard*) je popis svih poslova koje pojedinac obavlja u određenom zanimanju i popis kompetencija potrebnih za njihovo uspješno obavljanje.

Formalno učenje (engl. *Formal Learning*) je organizirana aktivnost ovlaštene pravne ili fizičke osobe koja se izvodi prema odobrenim programima radi stjecanja i unapređivanja kompetencija za osobne, društvene i profesionalne potrebe, a dokazuje se svjedodžbom, diplomom ili drugom javnom ispravom koju izdaje ovlaštena pravna osoba.

Neformalno učenje (engl. *Non-formal Learning*) je organizirana aktivnost učenja čija je svrha stjecanje i unapređivanje kompetencija za osobne, društvene i profesionalne potrebe, a ne dokazuje se javnom ispravom.

Informalno učenje (engl. *Informal Learning*) je neorganizirana aktivnost stjecanja kompetencija iz svakodnevnih iskustava te drugih utjecaja i izvora iz okoline za osobne, društvene i profesionalne potrebe.

Cjeloživotno učenje (engl. *Lifelong Learning*) su svi oblici učenja tijekom života čija je svrha stjecanje i unapređivanje kompetencija za osobne, društvene i profesionalne potrebe.

Vrednovanje skupova ishoda učenja (engl. *Validation of Units of Learning Outcomes*) je ocjenjivanje stečenih kompetencija, uključujući izdavanje potvrde ovlaštene pravne ili fizičke osobe, u skladu s unaprijed utvrđenim i prihvaćenim kriterijima i standardima.

Sektor (engl. *Sector*) je skupina kvalifikacija jednog obrazovnog područja i zanimanja koja koriste ishode učenja tih kvalifikacija na radnim mjestima.

Načela i ciljevi HKO-a

Članak 3. (NN 64/18)

Načela i ciljevi HKO-a su:

- osiguravanje uvjeta za kvalitetno obrazovanje i učenje u skladu s potrebama osobnog, društvenog i gospodarskog razvoja, socijalne uključenosti te ukidanja svih oblika diskriminacije;
- razvijanje osobne i društvene odgovornosti te primjena demokratskih načela u poštivanju temeljnih sloboda i prava te ljudskog dostojanstva;
- jačanje uloge ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje;
- razvijanje kvalifikacija na osnovama jasno definiranih ishoda učenja temeljem kojih se kvalifikacije svrstavaju prema različitim vrstama;
- razumijevanje različitih kvalifikacija i ishoda učenja te njihovih međuodnosa;
- osiguravanje uvjeta za jednaku dostupnost obrazovanju tijekom cijelog života, za višesmjernu horizontalnu i vertikalnu prohodnost, stjecanje i priznavanje kvalifikacija;
- osiguravanje gospodarskog rasta temeljenog na znanstveno--tehnološkom razvoju;
- jačanje konkurentnosti hrvatskoga gospodarstva koja se temelji na ljudskim potencijalima;
- postizanje zapošljivosti, pojedinačne i gospodarske konkurentnosti te usklađenoga društvenog razvoja temeljenog na obrazovanju;
- uspostavljanje koordiniranog sustava osiguravanja kvalitete postojećih i novih kvalifikacija;
- izgradnja sustava priznavanja i vrednovanja neformalnoga i informalnog učenja;
- uspostavljanje i održiv razvoj partnerstva između nositelja i dionika kvalifikacijskog sustava;
- jednostavnost prepoznavanja i priznavanja inozemnih kvalifikacija u Republici Hrvatskoj i hrvatskih kvalifikacija u inozemstvu;
- sudjelovanje u procesu europskih integracija uz uvažavanje odrednica koje daju EQF i QF-EHEA, smjernica Europske unije i međunarodnih propisa;
- očuvanje pozitivnih naslijeđa hrvatske obrazovne tradicije;
- unapređenje i promoviranje obrazovanja u Republici Hrvatskoj.

Glava II. SVRSTAVANJE I OSNOVNA SVOJSTVA KVALIFIKACIJA I SKUPOVA ISHODA UČENJA

Svrstavanje kvalifikacija

Članak 4. (NN 64/18)

- (1) U HKO-u kvalifikacije se svrstavaju prema razinama i vrstama.
- (2) Kvalifikacije mogu biti cjelovite i djelomične.
- (3) Vrste i nazivi kvalifikacija u HKO-u uređuju se dodatno posebnim propisima.

Vrste kvalifikacija

Članak 4.a (NN 64/18)

- (1) Kvalifikacija koja se stječe završetkom osnovnog obrazovanja temelj je za vertikalnu i horizontalnu prohodnost u sustavu odgoja i obrazovanja i cjeloživotno učenje u Republici Hrvatskoj.
- (2) Kvalifikacije koje se stječu strukovnim obrazovanjem potvrđuju posjedovanje temeljnih i strukovnih kompetencija za dobivanje kvalifikacija koje omogućuju obavljanje zanimanja i daljnje obrazovanje, osposobljenost za život i rad u promjenjivom društveno-kulturnom kontekstu prema zahtjevima tržišnoga gospodarstva, suvremenih informacijsko-komunikacijskih tehnologija i znanstvenih spoznaja i dostignuća te u skladu s društvenim potrebama i cjeloživotno učenje, a u funkciji osobnog razvoja te gospodarskog i općeg razvoja društva.
- (3) Kvalifikacije koje se stječu umjetničkim obrazovanjem potvrđuju posjedovanje znanja, vještina i sposobnosti u različitim umjetničkim područjima unutar kojih se razvija kreativni potencijal pojedinaca, osposobljenost za život i rad u promjenjivom društveno-kulturnom kontekstu prema zahtjevima tržišnoga gospodarstva, suvremenih informacijsko-komunikacijskih tehnologija i znanstvenih spoznaja i dostignuća te u skladu s društvenim potrebama i stvara temelj za cjeloživotno učenje u funkciji osobnog razvoja te gospodarskog i općeg razvoja društva.
- (4) Kvalifikacije koje se stječu gimnazijskim obrazovanjem potvrđuju posjedovanje temeljnih (općeobrazovnih) i stručnih kompetencija, osposobljenost za život i rad u promjenjivom društveno-kulturnom kontekstu prema zahtjevima tržišnoga gospodarstva, suvremenih informacijsko-komunikacijskih tehnologija i znanstvenih spoznaja i dostignuća te u skladu s društvenim potrebama i osposobljenost za cjeloživotno učenje.
- (5) Kvalifikacije koje se stječu završetkom stručnih studija potvrđuju primjerenu razinu znanja i vještina koje omogućavaju obavljanje zanimanja i osposobljenost za neposredno uključivanje u radni proces te život i rad u promjenjivom društveno-kulturnom kontekstu prema zahtjevima tržišnoga gospodarstva, suvremenih informacijsko-komunikacijskih tehnologija i znanstvenih spoznaja i dostignuća te u skladu s društvenim potrebama i cjeloživotno učenje.
- (6) Kvalifikacije koje se stječu završetkom sveučilišnih studija potvrđuju osposobljenost za obavljanje poslova u područjima znanosti, umjetnosti i visokog obrazovanja, u poslovnom svijetu, javnom sektoru i društvu općenito te za razvoj i primjenu znanstvenih, umjetničkih i stručnih dostignuća, osposobljenost za život i rad u promjenjivom društveno-kulturnom kontekstu prema zahtjevima

tržišnoga gospodarstva, suvremenih informacijsko-komunikacijskih tehnologija i znanstvenih spoznaja i dostignuća te u skladu s društvenim potrebama i osposobljenost za cjeloživotno učenje.

Obujam kvalifikacija i skupova ishoda učenja – HROO, ECVET i ECTS bodovi

Članak 5. (NN 64/18)

(1) Za svaku kvalifikaciju i skup ishoda učenja određuje se obujam, odnosno prosječno ukupno utrošeno vrijeme potrebno za stjecanje te kvalifikacije, odnosno tog skupa ishoda učenja.

(2) Prosječno ukupno utrošeno vrijeme iskazuje se u ECTS (Europski sustav prijenosa i prikupljanja bodova/European Credit Transfer and Accumulation System) bodovima u visokom obrazovanju, ECVET (Europski sustav bodova strukovnog obrazovanja/European Credit System for Vocational Education and Training) bodovima u strukovnom obrazovanju i HROO (Hrvatski sustav bodova općeg obrazovanja/Croatian Credit System for General Education) bodovima u općem obrazovanju i u općeobrazovnim sadržajima i ishodima učenja strukovnih kurikuluma.

(3) Za kvalifikacije koje se stječu na temelju originalnih znanstvenih ili umjetničkih istraživanja prosječno ukupno utrošeno vrijeme iskazuje se brojem godina istraživanja u punome radnom opterećenju.

(4) Jedan HROO bod obuhvaća od 15 do 25 radnih sati u trajanju od 60 minuta potrebnih za stjecanje odgovarajućih ishoda učenja.

(5) Jedan ECVET bod obuhvaća od 15 do 25 radnih sati u trajanju od 60 minuta potrebnih za stjecanje odgovarajućih ishoda učenja.

(6) Jedan ECTS bod obuhvaća od 25 do 30 radnih sati u trajanju od 60 minuta potrebnih za stjecanje odgovarajućih ishoda učenja.

Opisnice ishoda učenja

Članak 6.

(1) Ishodi učenja u HKO-u prikazuju se kroz znanja, spoznajne vještine, psihomotoričke vještine, socijalne vještine te pripadajuću samostalnost i odgovornost.

(2) U HKO-u se uspostavlja osam razina skupova ishoda učenja: 1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8, čije opisnice predstavljaju minimalne uvjete za smještanje skupova ishoda učenja na pripadajuće razine HKO-a. Više razine skupova ishoda učenja uključuju niže razine u odgovarajućem profilu.

(3) Minimalni obujam jednog skupa ishoda učenja je 1 HROO, ECVET ili ECTS bod.

(4) Opisnice razina ishoda učenja navedene su u tablici u Dodatku A koji je sastavni dio ovoga Zakona.

Cjelovite i djelomične kvalifikacije i njihovo pridruživanje razinama HKO-a

Članak 7. (NN 64/18)

(1) U HKO-u se uspostavlja jedanaest razina cjelovitih kvalifikacija: 1; 2; 3; 4.1; 4.2; 5; 6; 7.1; 7.2; 8.1; 8.2.

(2) Cjelovitim kvalifikacijama koje se stječu u Republici Hrvatskoj pridružuju se razine HKO-a uz zadovoljavanje minimalnih uvjeta za stjecanje cjelovitih kvalifikacija i pristupanje cjelovitim kvalifikacijama kako slijedi:

– Razina 1 – kvalifikacija stečena završetkom osnovnog obrazovanja

Ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije minimalno je 480 HROO bodova.

– Razina 2 – kvalifikacije stečene završetkom strukovnoga i umjetničkog osposobljavanja

Ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije minimalno je 30 ECVET i/ili HROO bodova na razini 2 ili višoj razini ishoda učenja. Uvjet je pristupanja posjedovanje prethodne kvalifikacije na razini 1.

– Razina 3 – kvalifikacije stečene završetkom srednjoškolskog obrazovanja u trajanju kraćem od tri godine

Ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije minimalno je 60 ECVET i/ili HROO bodova na razini 3 ili višoj razini ishoda učenja. Uvjet je pristupanja posjedovanje prethodne kvalifikacije na razini 1.

– Razina 4.1 – kvalifikacije stečene završetkom srednjoškolskog obrazovanja u trajanju tri ili dužem od tri, a kraćem od četiri godine

Ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije minimalno je 180 ECVET i/ili HROO bodova, od kojih je najmanje 120 ECVET i/ili HROO bodova na razini 4 ili višoj razini ishoda učenja. Uvjet je pristupanja posjedovanje prethodne kvalifikacije na razini 1.

– Razina 4.2 – kvalifikacije stečene završetkom srednjoškolskog obrazovanja u trajanju četiri ili više godina

Ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije minimalno je 240 ECVET i/ili HROO bodova, od kojih je najmanje 150 ECVET i/ili HROO bodova na razini 4 ili višoj razini ishoda učenja. Uvjet je pristupanja posjedovanje prethodne kvalifikacije na razini 1.

– Razina 5 – kvalifikacije stečene završetkom stručnih studija kojima se stječe manje od 180 ECTS bodova strukovnoga specijalističkog usavršavanja i osposobljavanja; programa za majstore uz najmanje dvije godine vrednovanoga radnog iskustva

Ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije minimalno je 120 ECVET ili ECTS bodova, od kojih je najmanje 60 ECVET ili ECTS bodova na razini 6 ili višoj razini ishoda učenja. Uvjet je pristupanja posjedovanje prethodne kvalifikacije na razini 4.1 ili više.

– Razina 6 – kvalifikacije stečene završetkom preddiplomskih studija

Na razinu 6 smještaju se dvije vrste kvalifikacija, i to kvalifikacije stečene završetkom:

a) preddiplomskih stručnih studija;

b) preddiplomskih sveučilišnih studija.

Ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije minimalno je 180 ECTS bodova, od kojih je najmanje 120 ECTS bodova na razini 6 ili višoj razini ishoda učenja. Uvjet je pristupanja posjedovanje prethodne kvalifikacije na razini 4.2 ili na razini 5 uz položene ispite obveznih predmeta državne mature.

– Razina 7.1 – kvalifikacije stečene završetkom diplomskih studija

Na razinu 7.1 smještaju se dvije vrste kvalifikacija, i to kvalifikacije stečene završetkom:

a) specijalističkih diplomskih stručnih studija;

b) sveučilišnih diplomskih studija te integriranih preddiplomskih i diplomskih sveučilišnih studija.

Ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije završetkom specijalističkih diplomskih stručnih studija i sveučilišnih diplomskih studija minimalno je 60 ECTS bodova na razini 7 ili višoj razini ishoda učenja, uz uvjet da se zajedno s prethodno stečenom kvalifikacijom na razini 6 stječe ukupno najmanje 300 ECTS bodova. Uvjet je pristupanja posjedovanje prethodne kvalifikacije na razini 6 u skladu s uvjetima koje općim aktom utvrdi visoko učilište, uz ispunjavanje uvjeta utvrđenih studijskim programom visokog učilišta.

Ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije završetkom integriranoga preddiplomskog i diplomskog sveučilišnog studija minimalno je 300 ECTS bodova na razini 6 i 7 ili višoj razini ishoda učenja, od kojih je najmanje 60 ECTS bodova na razini 7. Uvjet pristupanja je posjedovanje prethodne kvalifikacije na razini 4.2 ili na razini 5 uz položene ispite obveznih predmeta državne mature.

– Razina 7.2 – kvalifikacije stečene završetkom poslijediplomskih specijalističkih studija

Ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije minimalno je 60 ECTS bodova na razini 7 ili višoj razini ishoda učenja. Uvjet je pristupanja posjedovanje prethodne kvalifikacije koja se stječe završetkom odgovarajućeg studija u skladu s uvjetima propisanim zakonom kojim se regulira visoko obrazovanje te s uvjetima koje općim aktom utvrdi sveučilište, odnosno sastavnica sveučilišta, uz ispunjavanje uvjeta utvrđenih studijskim programom sveučilišta ili njegove sastavnice.

– Razina 8.1 – kvalifikacije stečene završetkom poslijediplomskih znanstvenih magistarskih studija

Stjecanje kvalifikacije uključuje najmanje jednu godinu znanstvenoga ili umjetničkog istraživanja u ekvivalentu punoga radnog vremena, čiji je rezultat barem jedan objavljen originalan znanstveni rad s relevantnom međunarodnom recenzijom.

– Razina 8.2 – kvalifikacije stečene završetkom poslijediplomskih sveučilišnih (doktorskih) studija

Uvjet za stjecanje kvalifikacije najmanje je tri godine znanstvenih ili umjetničkih istraživanja u ekvivalentu punog radnog vremena, čiji su rezultat originalni znanstveni radovi s relevantnom međunarodnom recenzijom. Iznimno, kvalifikacija se stječe sukladno iznimkama za stjecanje doktorata znanosti, odnosno doktorata umjetnosti propisanih zakonom kojim se uređuje znanstvena djelatnost i visoko obrazovanje. Uvjet je pristupanja posjedovanje prethodne kvalifikacije koja se stječe završetkom diplomskoga sveučilišnog studija ili integriranog preddiplomskog i diplomskoga sveučilišnog studija u skladu s uvjetima koje općim aktom utvrdi sveučilište, odnosno sastavnica sveučilišta, uz ispunjavanje uvjeta utvrđenih studijskim programom sveučilišta ili njegove sastavnice. Iznimno, sveučilište može svojim općim aktom kao uvjet pristupanja utvrditi i drugu prethodno stečenu kvalifikaciju uz završen odgovarajući sveučilišni razlikovni program.

(3) U HKO-u se uspostavlja šest razina djelomičnih kvalifikacija: 2; 3; 4; 5; 6; 7. Uvjet za stjecanje djelomičnih kvalifikacija minimalno je 10 odgovarajućih HROO, ECVET ili ECTS bodova od kojih je najmanje 50% na razini odgovarajuće djelomične kvalifikacije.

(4) Uvjet je pristupanja djelomičnim kvalifikacijama od razina 2 do 4 posjedovanje cjelovite kvalifikacije na razini 1.

(5) Uvjet je pristupanja djelomičnim kvalifikacijama na razini 5 posjedovanje cjelovite kvalifikacije na razini 4.1.

(6) Uvjet je pristupanja djelomičnim kvalifikacijama na razinama 6 i 7 posjedovanje cjelovite kvalifikacije na razini 4.2 ili više. Djelomične kvalifikacije na razinama 6 i 7 omogućavaju horizontalnu mobilnost između dvije vrste studija unutar iste razine uz ispunjavanje uvjeta utvrđenih aktima visokih učilišta.

(7) Djelomičnim kvalifikacijama koje se steču u Republici Hrvatskoj pridružuju se razine HKO-a u skladu sa stavcima 3., 4., 5. i 6. ovoga članka.

(8) Kvalifikacijama koje su stečene na sveučilišnim ili stručnim studijima prema propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (»Narodne novine«, br. 123/03., 105/04., 174/04., 2/07. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 46/07., 45/09., 63/11., 94/13., 139/13., 101/14. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 60/15. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) pridružuju se razine HKO-a na temelju izjednačenih akademskih i stručnih naziva sukladno odredbama Zakona o akademskim i stručnim nazivima i akademskom stupnju (»Narodne novine«, br. 107/07. i 118/12.).

Članak 8. (NN 41/16, 64/18)

Brisan.

Glava III. PRIMJENA HKO-a

Tijela i dionici u razvoju i primjeni HKO-a

Članak 9.

Tijela i dionici u razvoju i primjeni HKO-a su:

- Nacionalno vijeće za razvoj ljudskih potencijala;
- ministarstvo nadležno za obrazovanje i znanost;
- ministarstvo nadležno za rad;
- ministarstvo nadležno za regionalni razvoj;
- sektorska vijeća.

Nacionalno vijeće za razvoj ljudskih potencijala

Članak 10. (NN 64/18)

(1) Nacionalno vijeće za razvoj ljudskih potencijala (u daljnjem tekstu: Nacionalno vijeće) središnje je strateško tijelo Republike Hrvatske za razvoj HKO-a.

(2) Nacionalno vijeće:

- procjenjuje i vrednuje javne politike, i to prvenstveno politike obrazovanja, zapošljavanja, cjeloživotnoga profesionalnog usmjeravanja i regionalnog razvoja sa stajališta utjecaja na razvoj ljudskih potencijala i njihov doprinos postizanju strateških ciljeva i konkurentnosti Republike Hrvatske te razvoj društva;
- daje preporuke o procesu planiranja i razvoja ljudskih potencijala u skladu s razvojnom strategijom Republike Hrvatske;
- predlaže mjere integriranih i međusobno usklađenih politika zapošljavanja, obrazovanja i regionalnog razvoja;
- prati i vrednuje učinke HKO-a i pojedinih kvalifikacija te daje preporuke o poboljšanjima u povezivanju obrazovanja i potreba tržišta rada;
- daje mišljenje ministru nadležnom za obrazovanje i znanost o preporukama sektorskih vijeća oko upisne politike, upisnih kvota i financiranja kvalifikacija iz javnih izvora, prema kvalifikacijama i prema županijama;
- prati i vrednuje rad sektorskih vijeća i daje preporuke za poboljšanja na temelju redovitih izvješća o radu sektorskih vijeća.

(3) Nacionalno vijeće ima predsjednika i 24 člana predloženih od strane institucija kako slijedi:

- pet predstavnika tijela državne uprave, i to po jedan predstavnik na prijedlog ministarstva nadležnog za znanost i obrazovanje, ministarstva nadležnog za rad, ministarstva nadležnog za poduzetništvo i obrt, ministarstva nadležnog za gospodarstvo i ministarstva nadležnog za regionalni razvoj;

- dva predstavnika područne (regionalne) samouprave vodeći računa o uravnoteženoj regionalnoj zastupljenosti na prijedlog ministarstva nadležnog za regionalni razvoj;
- tri predstavnika reprezentativnih udruga sindikata više razine;
- tri predstavnika reprezentativnih udruga poslodavaca više razine;
- jedan predstavnik organizacija civilnog društva na prijedlog tijela nadležnog za koordinaciju suradnje s organizacijama civilnog društva;
- jedan predstavnik Hrvatske gospodarske komore;
- jedan predstavnik Hrvatske obrtničke komore;
- jedan nacionalni koordinator sektorskih vijeća;
- tri predstavnika visokih učilišta, i to dva na prijedlog Rektorskog zbora i jedan na prijedlog Vijeća veleučilišta i visokih škola;
- jedan predstavnik ustanove ili zajednice ustanova koje se bave obrazovanjem odraslih na prijedlog agencije nadležne za obrazovanje odraslih;
- jedan predstavnik agencije nadležne za odgoj i obrazovanje;
- jedan predstavnik agencije nadležne za strukovno obrazovanje;
- jedan predstavnik agencije nadležne za znanost i visoko obrazovanje;
- jedan predstavnik Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.

(4) Predsjednika i članove Nacionalnog vijeća imenuje Hrvatski sabor na prijedlog Vlade Republike Hrvatske.

(5) Mandat predsjednika i članova Nacionalnog vijeća je pet godina.

(6) Predsjednika ili člana Nacionalnog vijeća Hrvatski sabor može razriješiti dužnosti na prijedlog Vlade Republike Hrvatske i Nacionalnog vijeća i prije isteka vremena na koje je imenovan, na njegov osobni zahtjev ili na prijedlog institucije koja ga je predložila ili ako svojim nesavjesnim radom prouzroči veću štetu ili ako zanemaruje ili nesavjesno obavlja dužnost tako da su nastale ili mogu nastati veće smetnje u radu Nacionalnog vijeća.

(7) U slučaju razrješenja iz stavka 6. ovoga članka Hrvatski sabor će na prijedlog Vlade Republike Hrvatske imenovati novog predsjednika ili člana na vrijeme do isteka mandata razriješenog predsjednika ili člana, u skladu sa stavkom 3. ovoga članka.

(8) Nacionalno vijeće jednom godišnje podnosi izvješće o svome radu Hrvatskome saboru.

(9) Način rada Nacionalnog vijeća propisat će se Poslovníkom Nacionalnog vijeća koji donosi Nacionalno vijeće.

(10) Predsjednik i članovi Nacionalnog vijeća za svoj rad imaju pravo na naknadu sukladno aktu kojim Vlada Republike Hrvatske utvrđuje visinu i način isplate naknade za rad u vijećima, savjetima, povjerenstvima, radnim skupinama i drugim sličnim tijelima.

Koordinacija primjene i razvoja HKO-a

Članak 11. (NN 64/18)

(1) Poslove koordinacije primjene i razvoja HKO-a obavlja ministarstvo nadležno za obrazovanje i znanost u suradnji s ministarstvima nadležnima za rad i za regionalni razvoj.

(2) Ministarstvo nadležno za obrazovanje i znanost obavlja poslove:

- donošenja smjernica za razvoj standarda kvalifikacija;
- razvoja i održavanja informacijskog sustava za vođenje Registra HKO-a;
- donošenja odluka o upisu u odgovarajuće podregistre HKO-a;
- povezivanja HKO-a s EQF-om i QF-EHEA;
- praćenja primjene i razvoja nacionalnih kvalifikacijskih okvira drugih zemalja, onih koji su povezani s EQF-om i s QF-EHEA i onih koji to nisu;
- praćenja i analize primjene i razvoja kvalifikacijskih okvira u obrazovnim politikama drugih zemalja;
- osnivanja i koordinacije rada sektorskih vijeća sastavljenih od ključnih dionika sukladno kriterijima propisanim ovim Zakonom;
- koordinacije osiguravanja kvalitete kvalifikacija i ishoda učenja, sukladno propisu iz članka 14. ovoga Zakona;
- razvijanja sustava priznavanja i vrednovanja prethodnog učenja;
- praćenje i analiza primjene sustava vrednovanja ishoda učenja stečenih neformalnim i informalnim putem i predlaganje mjera za njegovo uređenje;
- davanja stručnih uputa i izrade drugih materijala potrebnih za primjenu i razvoj HKO-a;
- informiranja javnosti o stručnim pitanjima vezanima uz HKO;
- administrativne podrške Nacionalnom vijeću;
- razvijanja uloge HKO-a u postupcima priznavanja i prepoznavanja kvalifikacija.

(3) Ministarstvo nadležno za rad obavlja poslove:

- uspostave i razvoja sustava prikupljanja informacija o sadašnjim i budućim potrebama tržišta rada i potrebnim kompetencijama;
- prikupljanja podataka o promjenama u kompetencijama potrebnim po zanimanjima i predlaganja razvoja standarda kvalifikacija i standarda zanimanja s obzirom na potrebe tržišta rada;
- sudjelovanja u pripremi i izradi strateških podloga i analiza razvoja HKO-a radi razvoja zapošljivosti te izgradnje konkurentnosti hrvatskoga gospodarstva i društva;
- razvoja i izrade analitičke podloge i metodologije za izradu standarda zanimanja te vođenja Podregistra standarda zanimanja;
- praćenja zapošljavanja osoba sa stečenim kvalifikacijama;
- donošenja odluka o upisu u odgovarajući podregistar HKO-a.

(4) Ministarstvo nadležno za regionalni razvoj obavlja poslove:

- donošenja smjernica za razvoj regionalnih tržišta rada;
- praćenja učinaka kvalifikacijske strukture stanovništva na regionalni razvoj;
- analize potreba za razvojem ljudskih potencijala koje proizlaze iz županijskih/regionalnih razvojnih strategija.

(5) Ministarstva iz stavaka 2., 3. i 4. ovoga članka će za potrebe razvoja i primjene HKO-a usklađivati metodologije i razmjenjivati podatke kojima raspolažu unutar evidencija i baza podataka koje samostalno vode ili koje vode institucije u njihovoj nadležnosti i resoru.

Sektorska vijeća

Članak 12. (NN 64/18)

(1) Sektorska vijeća su savjetodavna i stručna tijela koja se skrbe o razvoju ljudskih potencijala u skladu s potrebama tržišta rada unutar pojedinih sektora.

(2) Sektorska vijeća:

- provode vrednovanje prijedloga skupova ishoda učenja, standarda zanimanja i standarda kvalifikacija;
- analiziraju postojeće i potrebne kompetencije unutar sektora;
- Nacionalnom vijeću daju preporuke o upisnoj politici, upisnim kvotama i financiranju kvalifikacija iz javnih izvora, prema kvalifikacijama i prema županijama;
- ministarstvu nadležnom za obrazovanje i znanost daju preporuke za promjene u standardima kvalifikacija koje se temelje na uočenim promjenama u standardu zanimanja;
- ministarstvu nadležnom za rad daju preporuke za promjene u Nacionalnoj klasifikaciji zanimanja;
- Nacionalnom vijeću predlažu preporuke za razvoj sektora;
- prate i analiziraju provedbu preporuka danih Nacionalnom vijeću;
- predlažu godišnji plan rada i podnose izvješća o izvršenju plana Nacionalnom vijeću.

(3) Pravilnikom o Registru HKO-a ministar nadležan za obrazovanje i znanost uz suglasnost ministara nadležnih za rad i regionalni razvoj te ministara nadležnih za gospodarstvo, poduzetništvo i obrt propisuje nazive sektorskih vijeća, nazive sektora, način odabira i kriterije za odabir članova sektorskih vijeća i opis poslova sektorskih vijeća.

(4) Svako sektorsko vijeće ima predsjednika i 10 članova koji se imenuju na rok od četiri godine. Sektorsko vijeće čini:

- jedan predstavnik ministarstava nadležnih za odgovarajući sektor;
- jedan predstavnik Hrvatskog zavoda za zapošljavanje;
- jedan predstavnik agencije nadležne za znanost i visoko obrazovanje ili agencije nadležne za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih ili agencije nadležne za odgoj i obrazovanje;

– osam sektorskih stručnjaka odabranih na temelju javnog poziva vodeći računa o uravnoteženoj zastupljenosti obrazovnog sektora i reprezentativnih sindikata obrazovnog sektora, s jedne strane, te reprezentativnih sindikata organiziranih u gospodarskom sektoru, udruga poslodavaca i drugih organizacija civilnog društva koji djeluju u sektoru za koji se osniva vijeće, s druge strane.

(5) Predsjednike i članove sektorskih vijeća imenuje ministar nadležan za obrazovanje i znanost.

(6) Sredstva za naknade članovima sektorskih vijeća i za ostale troškove rada sektorskih vijeća osiguravaju se u proračunu ministarstva nadležnog za obrazovanje i znanost.

(7) Za potrebe izvršenja poslova sektorska vijeća mogu uključiti i stručnjake izvan sektorskih vijeća.

(8) Način rada sektorskih vijeća propisat će se Poslovníkom sektorskih vijeća koji donosi ministar nadležan za obrazovanje i znanost uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za rad i ministra nadležnog za regionalni razvoj.

Glava IV. OSIGURAVANJE KVALITETE PRIMJENE HKO-a

Registar HKO-a

Članak 13.

(1) Registar HKO-a (u daljnjem tekstu: Registar) uspostavlja se za potrebe sustava vođenja podataka o skupovima ishoda učenja, standardima zanimanja, standardima kvalifikacija, programima za stjecanje i vrednovanje skupova ishoda učenja, programima za vrednovanje skupova ishoda učenja, programima za stjecanje kvalifikacija te drugih podataka od interesa, radi njihova povezivanja i usklađivanja.

(2) Registar je javan i sastoji se od:

– Podregistra skupova ishoda učenja koji sadrži: skupove ishoda učenja, programe za stjecanje i vrednovanje skupova ishoda učenja, programe za vrednovanje skupova ishoda učenja, popis ovlaštenih pravnih i fizičkih osoba za dodjelu potvrde o stečenim skupovima ishoda učenja i drugo;

– Podregistra standarda zanimanja koji sadrži: standarde zanimanja, skupove potrebnih kompetencija za odgovarajuća zanimanja i drugo;

– Podregistra standarda kvalifikacija koji sadrži: standarde kvalifikacija, programe za stjecanje kvalifikacija, popis ovlaštenih pravnih osoba za dodjelu isprave o stečenoj kvalifikaciji i drugo.

(3) Registar se vodi u informacijskom sustavu koji osigurava pohranjivanje i upravljanje podacima iz podregistara, statističke obrade i analizu podataka te međusobno povezivanje sadržaja pojedinih podregistara.

(4) Podregistar skupova ishoda učenja te Podregistar standarda kvalifikacija propisuje i vodi ministarstvo nadležno za obrazovanje i znanost.

(5) Upis u Registar temelj je za ostvarivanje prava koja proizlaze iz povezivanja HKO-a s EQF-om i QF-EHEA.

(6) Podregistar standarda zanimanja propisuje i vodi ministarstvo nadležno za rad.

Upis u Registar

Članak 14. (NN 64/18)

(1) Postupak upisa u Registar pokreće se na zahtjev pravne ili fizičke osobe te tijela državne uprave koji za to imaju opravdani interes.

(2) Zahtjev za upis u Podregistar skupova ishoda učenja te Podregistar standarda kvalifikacija podnosi se na propisanim obrascima ministarstvu nadležnom za obrazovanje i znanost.

(3) Zahtjev za upis u Podregistar standarda zanimanja podnosi se na propisanim obrascima ministarstvu nadležnom za rad.

(4) Po zaprimanju zahtjeva iz stavka 2. ovoga članka ministarstvo nadležno za obrazovanje i znanost, na temelju stručnih mišljenja odgovarajućeg sektorskog vijeća i, ako je riječ o reguliranoj profesiji u Republici Hrvatskoj, mišljenja središnjeg tijela državne uprave nadležnog za reguliranu profesiju za obavljanje koje se stječe kvalifikacija za koju se predlaže standard kvalifikacije, utvrđuje ispunjenost

formalnih i stručnih uvjeta za upis u Registar te donosi odluku o upisu u odgovarajući podregistar HKO-a.

(5) Po zaprimanju zahtjeva iz stavka 3. ovoga članka ministarstvo nadležno za rad, na temelju stručnih mišljenja odgovarajućeg sektorskog vijeća i, ako je riječ o reguliranoj profesiji u Republici Hrvatskoj, mišljenja središnjeg tijela državne uprave nadležnog za reguliranu profesiju za koju se predlaže standard zanimanja, utvrđuje ispunjenost formalnih i stručnih uvjeta za upis u Registar te donosi odluku o upisu u odgovarajući podregistar HKO-a.

(6) Postupci upisa u Registar, unutarnji i vanjski sustav osiguravanja kvalitete i sadržaj i oblik obrazaca za podnošenje zahtjeva detaljno se uređuju Pravilnikom o Registru HKO-a koji donosi ministar nadležan za obrazovanje i znanost uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za rad i ministra nadležnog za regionalni razvoj.

(7) Stjecanje pojedine kvalifikacije može se odvijati putem više programa koje provode pravne osobe ovlaštene za dodjelu isprave o pojedinoj stečenoj kvalifikaciji, a koji moraju biti u skladu s odgovarajućim standardom kvalifikacije.

Glava V. PRIZNAVANJE I VREDNOVANJE SKUPOVA ISHODA UČENJA

Postupak priznavanja i vrednovanja prethodno stečenih skupova ishoda učenja

Članak 15. (NN 64/18)

- (1) Zahtjev za priznavanjem i vrednovanjem prethodnog učenja može podnijeti svaki pojedinac pravnoj ili fizičkoj osobi ovlaštenoj za vrednovanje skupova ishoda učenja i dodjelu potvrda o stečenim skupovima ishoda učenja, odnosno ustanovi, kao i tijelu državne uprave, strukovnoj komori ili instituciji koja za to ima opravdan interes utvrđen temeljem posebnih propisa, ovlaštenoj za dodjelu kvalifikacije, u skladu s odobrenim programima vrednovanja skupova ishoda učenja iz Registra.
- (2) Zahtjev za priznavanjem i vrednovanjem prethodnog učenja iz stavka 1. ovoga članka ne može se podnijeti radi stjecanja cjelovite kvalifikacije na razini 6 HKO-a i više.
- (3) Postupak prijave, priznavanja i vrednovanja prethodnog učenja na razini 6 HKO-a i više uređuje se općim aktima visokih učilišta.
- (4) Osiguravanje kvalitete postupka priznavanja i vrednovanja prethodnog učenja te dodjele potvrde o stečenim skupovima ishoda učenja i dodjele kvalifikacije provodi ovlaštena ustanova za osiguravanje kvalitete koja je podložna redovitom ocjenjivanju postupaka osiguravanja kvalitete.
- (5) Postupak prijave, priznavanja i vrednovanja prethodnog učenja i dodjele kvalifikacija temeljem postupka vrednovanja prethodnog učenja na razini 5 HKO-a i niže detaljno se propisuje Pravilnikom o priznavanju i vrednovanju prethodnog učenja, koji donosi ministar nadležan za obrazovanje i znanost, i provodi u skladu s odgovarajućim programima vrednovanja skupova ishoda učenja iz Registra.

Glava VI. POVEZIVANJE HKO-a S EQF-om I QF-EHEA

Povezivanje HKO-a s EQF-om

Članak 16. (NN 64/18)

(1) Poslove povezivanja HKO-a s EQF-om i QF-EHEA provodi ministarstvo nadležno za obrazovanje i znanost.

(2) Razine cjelovitih kvalifikacija HKO-a povezuju se s razinama EQF-a na sljedeći način:

- razina 1 u HKO-u povezuje se s razinom 1 u EQF-u;
- razina 2 u HKO-u povezuje se s razinom 2 u EQF-u;
- razina 3 u HKO-u povezuje se s razinom 3 u EQF-u;
- razina 4.1 u HKO-u povezuje se s razinom 4 u EQF-u;
- razina 4.2 u HKO-u povezuje se s razinom 4 u EQF-u;
- razina 5 u HKO-u povezuje se s razinom 5 u EQF-u;
- razina 6 u HKO-u povezuje se s razinom 6 u EQF-u;
- razine 7.1 i 7.2 u HKO-u povezuju se s razinom 7 u EQF-u;
- razina 8.1 u HKO-u povezuje se kao djelomična razina s razinom 8 u EQF-u;
- razina 8.2 u HKO-u povezuje se s razinom 8 u EQF-u.

Povezivanje HKO-a s QF-EHEA

Članak 17. (NN 64/18)

(1) Razine HKO-a u ovom članku označavaju razine cjelovitih kvalifikacija stečenih u sustavu visokog obrazovanja.

(2) Razine HKO-a iz stavka 1. ovoga članka povezuju se s razinama u QF-EHEA na sljedeći način:

- razina 5 u HKO-u povezuje se s podrazinom razine 1 u QF-EHEA;
- razina 6 u HKO-u povezuje se s razinom 1 u QF-EHEA;
- razine 7.1, 7.2 i 8.1 u HKO-u povezuju se s razinom 2 u QF-EHEA;
- razina 8.1 u HKO-u povezuje se s razinom 2 u QF-EHEA;
- razina 8.2 u HKO-u povezuje se s razinom 3 u QF-EHEA.

Glava VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 18.

U roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona ministar nadležan za obrazovanje i znanost, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za rad i ministra nadležnog za regionalni razvoj, donijet će Pravilnik o Registru HKO-a.

Članak 19.

U roku od dvanaest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona ministar nadležan za obrazovanje i znanost, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za rad i ministra nadležnog za regionalni razvoj, donijet će Pravilnik o priznavanju i vrednovanju neformalnog i informalnog učenja.

Članak 20.

(1) Danom imenovanja sektorskih vijeća iz članka 12. ovoga Zakona prestaju s radom sektorska vijeća propisana Zakonom o strukovnom obrazovanju (»Narodne novine«, br. 30/09. i 24/10.).

(2) Sektorska vijeća iz članka 12. ovoga Zakona imenovat će se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaju važiti odredbe članka 16. i 17. i članka 42. stavka 9. Zakona o strukovnom obrazovanju.

Članak 21.

Nacionalno vijeće za ljudske potencijale iz članka 10. ovoga Zakona započet će s radom u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 22.

(1) Informacijski sustav za vođenje Registra iz članka 13. ovoga Zakona ustrojiti će se u roku od 24 mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Upis u Registar započet će najkasnije ustrojavanjem informacijskog sustava iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 23.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 602-01/12-01/03

Zagreb, 8. veljače 2013.

Prijelazne i završne odredbe iz NN 64/18

Članak 16.

Ministar nadležan za obrazovanje i znanost, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za rad i ministra nadležnog za regionalni razvoj, donijet će pravilnik iz članka 12. ovoga Zakona u roku od dvanaest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 17.

Razine HKO-a koje se pridružuju kvalifikacijama stečenim završetkom stručnih i sveučilišnih studijskih programa odredit će se nakon provedenog postupka vanjskog vrednovanja prema propisima u području osiguravanja kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju.

Članak 18.

Postupci započeti prema odredbama Zakona o Hrvatskom kvalifikacijskom okviru (»Narodne novine«, br. 22/13. i 41/16. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) dovršit će se prema odredbama toga Zakona.

Članak 19.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

DODATAK A

Opisnice razina ishoda učenja

Razina	ZNANJA	VJEŠTINE			SAMOSTALNOST	ODGOVORNOST
		Spoznajne vještine	Psihomotoričke vještine	Socijalne vještine		
1	razumijevanje osnovnih općih činjenica i pojmova u jednostavnim i poznatim svakidašnjim situacijama	provedba jednostavnih, konkretnih, logičkih misaonih procesa potrebnih za rješavanje jednostavnih i jasno definiranih zadataka u poznatim uvjetima	izvođenje jednostavnih radnji u poznatim uvjetima	primjena općih pravila ponašanja u poznatim socijalnim situacijama	izvršenje jednostavnih zadataka uz neposredno stručno i stalno vodstvo u poznatim uvjetima	preuzimanje odgovornosti za izvršavanje jednostavnih zadaća u poznatim uvjetima
2	razumijevanje osnovnih činjenica i pojmova u jednostavnim i poznatim situacijama specifičnima za područje rada i/ili učenja	provedba konkretnih, logičkih, misaonih procesa korištenja poznatih činjenica i postupaka potrebnih za izvršavanje skupa povezanih, jednostavnih zadataka u poznatim uvjetima	izvođenje radnji te primjena jednostavnih metoda, instrumenata, alata i materijala u poznatim uvjetima	primjena jednostavne komunikacije i suradnje u interakciji s pojedincima u poznatim socijalnim situacijama	izvršenje skupa jednostavnih zadataka uz neposredno stručno i povremeno vodstvo u poznatim uvjetima	preuzimanje odgovornosti za izvršavanje jednostavnih zadaća i odnosa s drugima u poznatim uvjetima
3	razumijevanje činjenica, pojmova, postupaka i načela važnih za područje rada i/ili učenja u djelomično poznatim uvjetima	tumačenje, procjenjivanje, odabiranje i korištenje važnih činjenica, pojmova i postupaka u rješavanju složenijih, definiranih zadataka ili problema unutar specifičnog područja rada i/ili učenja u poznatim uvjetima	izvođenje složenih radnji primjenom različitih jednostavnih metoda, instrumenata, alata i materijala u djelomično poznatim uvjetima	primjena složene komunikacije u interakciji s pojedincima i mogućnost suradnje u skupini u poznatim socijalnim situacijama	izvršenje složenih zadataka i prilagođavanje vlastitog ponašanja unutar zadanih smjernica u poznatim uvjetima	preuzimanje odgovornosti za izvršenje složenih zadaća u poznatim uvjetima

4	analiziranje širokog spektra činjenica, pojmova, postupaka, načela i teorija, vrednovanje unutar područja rada i/ili učenja	jednostavni apstraktni misaoni procesi analize dostupnih činjenica, pojmova i postupaka za izradu rješenja složenih zadataka unutar područja rada i/ili učenja u promjenjivim uvjetima	izvođenje složenih radnji te primjena složenih metoda, instrumenata, alata i materijala (u izvršenju skupa specifičnih zadataka) u promjenjivim uvjetima	primjena složene komunikacije u interakciji s pojedincima i mogućnost suradnje u skupini u promjenjivim socijalnim situacijama	izvršenje složenih zadataka i prilagođavanje vlastitog ponašanja unutar zadanih smjernica u promjenjivim uvjetima	preuzimanje odgovornosti za vrednovanje i unapređenje aktivnosti u promjenjivim uvjetima
5	analiziranje, sintetiziranje i vrednovanje specijaliziranih činjenica, pojmova, postupaka, principa i teorija u području rada i/ili učenja, vrednovanje, kojima se stvara svijest o granicama poznatog	interpretiranje, procjenjivanje, odabiranje i kreativno korištenje različitih relevantnih činjenica, pojmova i postupaka u osmišljavanju rješenja i rješavanju složenih zadataka ili problema unutar određenog područja rada i/ili učenja u djelomično nepredvidivim uvjetima, te mogućnost prijenosa znanja na druga područja i probleme	izvođenje složenih radnji te primjena složenih metoda, instrumenata, alata i materijala u djelomično nepredvidivim uvjetima te izrada instrumenata, alata i materijala i prilagodba jednostavnih metoda	djelomično upravljanje složenom komunikacijom u interakcijama s drugima te pokretanje procesa suradnje u skupini u djelomično nepredvidivim socijalnim situacijama	sudjelovanje u upravljanju aktivnostima u djelomično nepredvidivim uvjetima	preuzimanje odgovornosti za upravljanje vrednovanjem te unapređenjem aktivnosti u djelomično nepredvidivim uvjetima
6	vrednovanje specijaliziranih činjenica, pojmova, postupaka, principa i teorija unutar područja rada i/ili učenja, uključujući njihovo kritičko razumijevanje	prikupljanje, interpretiranje, procjenjivanje, odabiranje i kreativno korištenje različitih relevantnih činjenica, pojmova i postupaka u osmišljavanju rješenja i rješavanju složenih zadataka ili problema unutar specijaliziranog područja rada u	izvođenje složenih radnji te primjena složenih metoda, instrumenata, alata i materijala u nepredvidivim uvjetima te izrada instrumenata, alata i materijala te prilagodba složenih metoda	upravljanje složenom komunikacijom, interakcijama s drugima i procesom suradnje u različitim društvenim skupinama u nepredvidivim socijalnim situacijama	upravljanje stručnim projektima u nepredvidivim uvjetima	preuzimanje etičke i društvene odgovornosti za upravljanje i vrednovanje profesionalnog razvoja pojedinaca i skupina u nepredvidivim uvjetima

		nepredvidivim uvjetima, te prijenos znanja na druga područja i probleme				
7	vrednovanje visokospecijaliziranih znanja u području rada i/ili učenja od kojih su neka na granicama poznatog, a koja mogu biti temelj za originalno razmišljanje i/ili znanstveno istraživanje te povezivanje znanja među različitim područjima	kritičko vrednovanje i kreativno mišljenje u rješavanju novih i složenih problema, potrebno kao osnova za razvoj novog znanja i povezivanje znanja u pojedinim područjima u nepredvidivim uvjetima	izvođenje složenih radnji te primjena složenih metoda, instrumenata, alata i materijala te izrada instrumenata, alata i materijala u istraživanjima i inovativnom procesu i prilagodba složenih metoda	upravljanje i vođenje složenom komunikacijom, interakcijama s drugima te procesom suradnje u različitim društvenim skupinama u nepredvidivim socijalnim situacijama	upravljanje i vođenje razvojnih aktivnosti u nepredvidivim uvjetima okruženja i donošenje odluka u uvjetima nesigurnosti	preuzimanje osobne i timske odgovornosti za strateško odlučivanje i uspješno provođenje i izvršenje zadataka u nepredvidivim uvjetima te društvene i etičke odgovornosti tijekom izvršenja zadataka i posljedica rezultata tih zadataka
8	kreiranje i vrednovanje novih činjenica, pojmova, postupaka, principa i teorija u području znanstvenih istraživanja što dovodi do pomicanja granica poznatoga	korištenje naprednih, složenih, originalnih, visokospecijaliziranih znanja, vještina, aktivnosti i postupaka potrebnih za razvijanje novih znanja i novih metoda te za integriranje različitih područja	stvaranje, vrednovanje i izvođenje novih predloženih specijaliziranih radnji i novih metoda, instrumenata, alata i materijala	stvaranje i provedba novih društvenih i civilizacijski prihvatljivih oblika komunikacije i procesa suradnje u interakciji s pojedincima i skupinama različitih opredjeljenja i različitog kulturnog i etničkog podrijetla	izražavanje osobnog profesionalnog i etičkog autoriteta, upravljanje znanstveno-istraživačkim aktivnostima te predanost razvoju novih ideja i/ili procesa	preuzimanje etičke i društvene odgovornosti za uspješnost provođenja istraživanja, za društvenu korisnost rezultata istraživanja te za moguće društvene posljedice